

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Projekt Dva životy – Praha, registrační číslo
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_134/0008187 je spolufinancován
z ESF a státního rozpočtu ČR prostřednictvím OPZ.

METODIKA

**pro intervenci právníka
poskytovanou osobě
neformálně pečující
o své blízké**

**Projekt
Dva životy – Praha**

A DOMA

OBSAH

ÚČEL METODIKY	3
CÍLE PRÁVNÍ INTERVENCE U PEČUJÍCÍCH OSOB	4
PRŮBĚH PODPORY V RÁMCI PRÁVNÍ INTERVENCE	5
NEJČASTĚJŠÍ ŘEŠENÍ SITUACE A OBLASTI PRÁVA	7

ÚČEL METODIKY

Metodika byla vypracována za účelem přenosu zkušeností s podporou neformálně pečujících osob (tedy, jak osoby blízké, tak i osoby jiné než blízké) a to se zaměřením na problematiku právní, a to v nejvíce řešených situacích vycházejících právě z potřeb zmíněné cílové skupiny projektu, v němž byla tato metodika zpravována.

CÍLE PRÁVNÍ INTERVENCE U PEČUJÍCÍCH OSOB

Cílem konkrétní právní intervence není „vyřešit“ situaci v dané oblasti práva, která je řešena s ohledem na potřebu zajištění určité záležitosti, avšak poskytnout takovou míru podpory a informací, které umožní pečující osobě (nebo dalším osobám se na dané saturaci podílejících) realizovat nutná rozhodnutí vůči postupu v dané situaci a ulehčit výkon role pečující osoby.

Pracovník realizující danou podporu v této oblasti:

- poskytne základní informace o právním náhledu na řešenou problematiku a zhodnocení:
 - neřešení dané situace („prokrastinace“),
 - možnosti řešení daného problému – zajištění dané potřeby,
 - v případě, že situaci není možné řešit – zcela saturovat – možnosti nebo postup pro zmírnění dopadu daného problému,
- zprostředkování vzorů či další podpory při realizace vybraného řešení (např. reakce soudu v návaznosti na návrh na určení opatrovníka bez omezení svéprávnosti) – podpora (poradenství) i v rámci realizace,
- základní písemné zhodnocení nebo další podklady, které pečující osoba potřebuje,
- podpora a koheze při zapojení dalších odborníků s ohledem na řešenou právní problematiku – zajištění podpory a dalších potřeb (např. zajištění nebo možnost dohody ověření podpisu na listině – plné moci v domácnosti osoby, nalezení odborných zdravotnických pracovníků – např. podklady k odvolání nebo využití dalších opraných prostředků v rámci dávek či jiných benefitů systému sociálního zabezpečení/sociální ochrany).

Metody, používané při poskytování právní intervence: rozhovor, naslouchání, analýza poskytnutých písemných dokumentů vycházejících nejen z činnosti rodinného průvodce, ale také dokumentů, které se budou vázat k řešené problematice – např. návrhy, zaslané dokumenty od orgánu veřejné moci apod.

PRŮBĚH PODPORY V RÁMCI PRÁVNÍ INTERVENCE

Hlavní oblasti podpory v rámci právní intervence zaměřující se na podporu pečujících osob jsou především tyto:

- občanské právo (soukromé právo) a to v oblastech určení okruhu blízkých, instituty pro zastupování osoby prostřednictvím zplnomocnění či další instituty týkající se možnosti právního jednání osob jež nemohou číst/psát/podepsat se, jež jsou stížené duševní poruchou, která jim snižuje schopnost právně jednat (realizovat právní jednání) nebo zcela znemožňuje v některých oblastech, pro případy, kdy osobě zdravotní stav (např. zdravotní postižení) snižuje schopnost spravovat svůj majetek/finance nebo domáhat se svých práv/oprávněných zájmů, platnost (relativní, absolutní) či neplatnost právního jednání činěného osobou s duševní poruchou nebo ve stavu snížené schopnosti právně jednat,
- právo sociálního zabezpečení/sociální ochrany – především s ohledem na podání žádosti k příslušným I. stupňovým orgánům (Úřad práce České republiky – krajské pobočky, Česká správa sociálního zabezpečení prostřednictvím okresních správ sociálního zabezpečení), využití opravných prostředků a to především řádných nebo dalších práv i v průběhu I. stupňového řízení, která mohou pomoci k relevantnějšímu rozhodnutí o dávce (např. námitky, odvolání, nahlédnutí do spisu – podkladů pro vydání rozhodnutí v dané věci a doplnění důkazních prostředků); dále také institut zvláštního příjemce dávek sociálního zabezpečení, jako například pro dávky ze systému důchodového zabezpečení, či příspěvku na péči a další,
- správní právo – nejen s ohledem na výše uvedený bod, a tedy činnost správního orgánu při rozhodování ve věcech dávek sociálního zabezpečení nebo dalších „benefitů“ (nedávkových) výhod (např. karty mimořádných výhod – TP/ZTP/ZTP-P, parkovací průkaz) či další, ale také zastupování osoby před správním orgánem v dalších záležitostech (zplnomocnění, určení opatrovníka pro řízení),
- pracovní právo – možnost dohody/nároku na pracovní volno, snížení pracovního úvazku, případně výpovědi či jiného způsobu ukončení pracovního poměru, napojení na systém

- sociálního zabezpečení (např. dlouhodobé ošetřovné) a práva ošetřujícího/možného postupu zaměstnavatele při vznesení nároku na tuto dávku nemocenského zabezpečení,
- trestní právo a právo na odškodnění (včetně práva obětí trestného činu či protiprávního jednání) – především v rámci nároku nebo uplatnění nároku na škodu, která vznikla například opečovávané (především škoda na zdraví – např. osoby byla sražena při nehodě stěhovacího/nákladního automobilu při couvání v šeru na chodníku) – možnost využít dané finanční prostředky na zajištění další potřebné péče či pomůcek na její zajištění (nebo také odlehčení pečující osobě).

Specifičtější kroky realizace podpory v oblasti právní

- Seznámení se s podklady, poskytnutými předem od rodinného průvodce /plán podpory, popis situace, cíl/e podpory či další specifikace úkolu – oblasti podpory, která má být v právní oblasti poskytnuta/ a zaměřením podpory,
- dohoda schůzky a seznámení se situací pečující osoby z pohledu doplňujících informací a nezbytnosti realizace intervence v oblasti práva a ujištění o trvání potřeby podpory v dané oblasti (nebylo vyřešeno a v rámci situace vyvstala akutnější potřeba podpory v právní oblasti v jedné z uvedených oblastí – cílů od rodinného průvodce nebo zcela nová problematika – potřeba podpory),
- dožádání dokladů od pečující osoby nebo doplňující informací a seznámení se s právním problémem a možnostmi řešení (prostudování právních předpisů, judikatury, dostupných výkladů nebo odborně – praktických článků),
- sdělení možných řešení, jejich kladů či záporů a právní orientace osoby, ponechání na jejím zvážení předložená řešení,
- zprostředkování/zajištění vzorů či podpora při jeho vyplnění,
- podpora při realizaci daného řešení – například podání návrhu na soud i s ohledem na komunikaci soudu vůči navrhovateli,
- žádost o podporu dalších odborníků nebo pracovníků multidisciplinárního týmu, u kterých je nezbytné, aby přispěli (např. zprostředkování a dohodnutí ověření dokumentu do domácnosti apod.) při zajištění podpory pečující osoby v dané oblasti – plnění cíle – řešení dané problematiky.

S ohledem na problematiku specifickou (jedno nebo méně četnou) nebo problematiku opakující se rozdílnost mezi výše uvedenými kroky bude projevovat co do délky intervence přímo s pečující osobou během jedné nebo i v rámci vícero schůzek či na sebe navazujících aktivit/práce pracovníka poskytují podporu v právní oblasti.

NEJČASTĚJŠÍ ŘEŠENÍ SITUACE A OBLASTI PRÁVA

Příklady otázek z workshopů realizovaných v rámci projektu

V rámci přihlášení měli účastníci workshopů možnost vznést své dotazy předem, na kterou by se chtěli dozvědět odpovědi nebo v níž by potřebovali poradit; příklady vznesených dotazů¹:

- Jaké jsou možnosti zastupování?
- Je nějaká rychlejší varianta než zajistit opatrovníka? Prý to trvá tak rok, co když budeme potřebovat řešit něco dříve?
- Nevím, co dělat, maminka má demenci a já potřebuji uzavřít smlouvu do pobytového zařízení?
- Nevím, co dělat, pokud se chci ohradit proti hroznému jednání vůči tatínkovi v nemocnici, poradíte mi?

¹ Souhrn dotazů, který připravil pracovník projektu, jako podklad pro realizaci jednotlivých workshopů

Zastupování osoby

Zastupování osoby může být nezbytné z různých důvodů, které může uvádět pečující či se váží k druhu a kombinaci snížených schopností nebo „postižení“ u osoby, o kterou je pečováno. Než přistoupíme vůbec k tomu, jaké opatření nebo specifický postup použít, je nezbytné si také uvědomit, v čem bude nutné osobu zastupovat – v jaké rozsahu (ať již se toto váže na sepisovanou plnou moc nebo na rozsah omezení svéprávností s odrazem na rozsah kompetencí – rozsahu právních jednání, ke kterým bude stanoven opatrovník /případně opatrovnici). Rozsah se bude odvíjet nejen od aktuálního sdělení a potřeb, kterou uvádí opečovávaná osoba, či pečující osoba nebo další osoby, které jsou intervenci přítomné, ale také situace osoby s ohledem na neodmyslitelné potřeby do budoucna – s ohledem na vývoj a rozsah potřeb pečující, zajištění a míry potřeb péče, či konkrétní situaci a potřebného rozsahu jednání s ohledem na životní potřeby a jejich zajištění (např. u osob s degenerativním charakterem duševního onemocnění sice je třeba dnes zastupovat v řízení o dávce příspěvku na péči, ale je zřejmé, že se zvyšující se potřebou péče jiné osoby to nebudou pouze dávky, ale také pomůcky jak ze systému sociálního, tak zdravotního zabezpečení, potřeba odlehčení pečující osoby nebo zainteresování dalších i profesionálních subjektů ze systému sociálních služeb na zabezpečení péče). Pokud je tedy s pečující osobou řešena problematika rozsahu zastoupení, je vhodné zmínit minimální rozsah jednání, které bude třeba řešit s výhledem do budoucna (pokud se nejedná o potřebu řešení jednorázového zastupování).

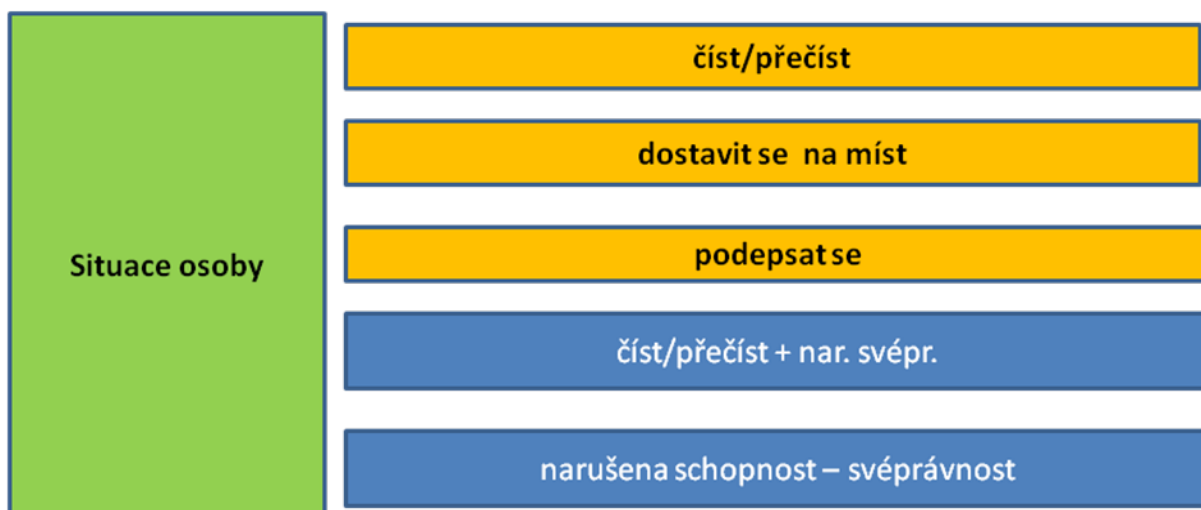
K identifikaci a možnosti neopomenout některou z oblastí právních jednání, ve které je třeba osobu, které pečující poskytuje svou péči, zastupovat s ohledem na nutnost i zabezpečení péče či vydobytí nároků ze systému sociálního/zdravotního či jiného zabezpečení, byl pro potřebu daného pracovníka vytvořen strukturovaný seznam/rozsah jako praktická pomůcka.

Specifické kroky nutné pro realizaci podpory v oblasti zastupování

- Identifikace, zda některý způsob (byť specifický) pro zastupování není zřízen/zaveden nebo s ohledem na sdělení pečující osoby, o jaký institut se jedná a k čemu je možné ho využít – (například pečující osoba sdělovala „jsem opatrovníkem své xy“, po předložení dokumentů, vyšlo najevo, že se nejedná o opatrovníka určeného soudem podle § 465 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, ale opatrovníka pro specifické správní řízení dávky sociálního zabezpečení podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, a pečující si mylně vykládala možnost zastupování osoby mimo konkrétní správní řízení),
- z jakého důvodu sděluje pečující osoba potřebu zastoupení (např. opečovávaný je upoután na vozík a transport k realizaci daného právního jednání mimo domácnost je celodenní záležitostí, opečovávaný je osobou s úplnou ztrátou zraku, opečovávaný již neví, co odsouhlasí nebo by podepsal – potřebujeme vyřizovat nezbytné věci),
- identifikace rozsahu sděleného zastupování (či pracovníkem/poradcem identifikované) – právní jednání – rozsah zastoupení včetně časové identifikace nutnosti výkonu zastoupení (např. „nejlépe hned“, „kdybychom se dostali do této situace...“, „přemýšleli jsme, že bychom jednou potřebovali...“).

Možnost volby jiného opatření u osob se zdravotním postižením s ohledem na její zhodnocení

Zplnomocnění jiné fyzické osoby – plná moc

V rámci podpory co nejkonkrétnější a nejpraktičtější je vhodné projednat s pečující osobou, která sděluje potřebu zajištění zastoupení u svéprávné osoby buď k určitému /specifickému/ právnímu jednání nebo v širším rozsahu – generální plnou moc s ohledem na to „co vše bude třeba řešit“. V rámci konzultace a na základě rozsahu jednotlivých úkonů je třeba také myslet na následující:

- chce opečovávaný plnou moc udělit a to v celém rozsahu – generální nebo s omezením, pro některá jednání/případech (např. hospodaření s bankovním účtem) si chce ještě ponechat plnou autonomii (příklad: opečovávaná s ohledem na schopnost mobility a bezbariérovost bydlení, a pečující – syn, chtěli, aby právě pečující mohl realizovat právní jednání bez nutnosti transportu paní mimo domácnost; paní ještě zvládala prostřednictvím elektronického bankovníctví realizovat všechny potřebné transakce; s ohledem na situaci bylo zhodnoceno a oběma domluveno, že bude poskytnuta podpora při sestavení generální plné moci s výjimkou hospodaření na bankovním účtu, ale také s ohledem na budoucí stav bude také vytvořena plná moc do „zálohy“ bez tohoto omezení – opečovávaná si ji uschová do uzamykatelné skříňky a jejím vydáním bude v budoucnu souhlasit a širším rozsahem zastoupení; zajištění jednotného ověření obou plných mocí),
- pečující je v některých případech osobou, u které může dojít k zhoršení jejího stavu nebo schopností či nedostupnosti vždy v případě potřeby – je možné dohodnout vypracování plné moci pro osobu, která bude běžně realizovat zastoupení a případě nedostupnosti tohoto „základního“ zástupce bude připravena plná moc pro osobu, jež bude v tuto dobu zastoupení realizovat (např. péči o maminku vykonává jeden ze synů, druhý syn bydlí dále od bydliště maminky, avšak v případě potřeby může dojet na potřebné místo po jeho uvolnění v práci) – s pečující projednána možnost vytvoření „zástupce“ – druhého zmocněně pro případ potřeby (nebo alespoň tuto možnost zvážit).

Podpisy na plné moci by měli být s ohledem na znatelnost orgánů jak veřejné moci, tak jednotlivých institucí/organizací ověřeny. Důležité si je také uvědomit co orgán, který ověření realizuje, zaručuje, že osoba/by, která/teré daný dokument podepsali před orgán, jsou na základě kontroly jejich dokladů skutečně na dokumentu uvedené osoby. Úředník však nikterak nekontroluje „svéprávnost“, tedy schopnost daný dokument podepsat.

Opatření s ohledem na duševní poruchu

Jedná se konkrétně především o tato opatření:

- osoba není schopna jednat (LP) a nemá zákonného zástupce - § 91 odst. 6 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění těchto předpisů,
- předběžné prohlášení,
- nápomoc při rozhodování,
- zastoupení členem domácnosti,
- omezení svéprávnosti.

Při výběru vhodného opatření je třeba vzít v úvahu následující skutečnosti/faktory:

- jaké právní jednání je za osobu třeba činit / schopnost osob a míra jejího snížení (s ohledem na dušení poruchu) – možná pomůcka viz soubor právních jednání:
 - běžná právní jednání,
 - právní jednání neběžná,
 - osoba není schopna dohlédnout důsledků, ale jinak se umí rozhodnout,
 - osoba není schopna realizovat právní jednání jako celek,
- dušení porucha – lze očekávat možné zlepšení (např. při zapojení podpůrných služeb, jako podpora samostatného bydlení/edukace a aktivizace ze strany pečující osoby – např. opečovávaný má lehké mentální postižení) nebo se jedná o degenerativní ráz s ohledem na snižující se kompetence v této oblasti (např. demence – Alzheimerova typu),
- nutnost realizace zastoupení – nutnost časová (nesnese odkladu nebo se jedná o výhled do budoucna „bylo by potřeba řešit...“).

Příklad

S ohledem na časovou potřebu řešení je možné také jednotlivá opatření kombinovat – např. je třeba uzavřít smlouvu o poskytování pečovatelské služby v zastoupení, avšak také realizovat další právní jednání. S ohledem na potřebu realizace prvního zastoupení v řádu měsíce je vhodné zvolit „zastupování obecním úřadem obce s rozšířenou působností“ (s ohledem na možnost rychlé aplikace) a současně podpořit osobu (v návaznosti na další rozsah jednání) v podání návrhu na určení opatrovnictví bez omezení svéprávnosti (rozhodnutí soudu až půl roku).

Nápomoc při rozhodování²

Upravuje § 45-48 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Potřebuje-li člověk nápomoc při rozhodování, protože mu v tom duševní porucha působí obtíže, třebaže nemusí být omezen ve svéprávnosti, může si s podpůrcem ujednat poskytování podpory. Podpůrců může být i více. O nápomoci při rozhodování musí být uzavřena smlouva, která nabývá účinnosti dnem, kdy ji schválí soud (zákon nevyžaduje primárně písemnou smlouvu, ale alespoň projev vůle uzavřít smlouvu před soudem). OZ dále klade povinnosti na podpůrce, kterými jsou především (§ 46 a § 47 OZ):

- nesmí ohrozit zájmy podporovaného nevhodným ovlivňováním,
- nesmí se na úkor podporovaného bezdůvodně obohatit,
- postupuje při plnění svých povinností v souladu s rozhodnutími podporovaného.

Podpůrce má i určité kompetence stanovené správním řádem – například v ustanovení § 36 odst. 4. správního řádu je uvedeno: „Účastník má při jednání se správním orgánem právo na konzultace s osobou, která mu podle občanského zákoníku může jako podpůrce napomáhat při rozhodování; je-li takových osob více, zvolí si účastník jednu z nich. Namítne-li v průběhu řízení podpůrce účastníka vlastním jménem neplatnost právního jednání učiněného podporovaným účastníkem, správní orgán k této námitce v řízení přihlédne. Dále také, že účastníci a jejich zástupci mají právo nahlížet do spisu, a to i v případě, že je rozhodnutí ve věci již v právní moci (§ 73). Není-li účastník zastoupen, může spolu s účastníkem nahlížet do spisu i jeho podpůrce.

² MACH, P. Vzdělávací materiál k zákonu o sociálních službách; 2013; IBB; Janečková, E., Čiberová, H., Mach, P.: Průvodce systémem poskytování sociálních služeb. ANAG, Olomouc 2016, s. 138.

Zastoupení členem domácnosti (§ 49 - § 54 OZ)

Je upraveno ustanoveními § 49 - § 54 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Další možností, jakým způsobem předcházet omezení (nebo i dříve zbavení) svéprávnosti je nyní zastoupení členem domácnosti, a to v situaci, kdy brání-li duševní porucha zletilému, který nemá jiného zástupce, samostatně právně jednat.

Tedy v tomto případě ho může zastupovat jeho:

- potomek,
- předek,
- sourozenec,
- manžel,
- partner,
- nebo osoba, která se zastoupeným žila před vznikem zastoupení ve společné domácnosti **alespoň tři roky.**

Zastoupení členem domácnosti podmiňuje NOZ procesními pravidly, a to nejprve zástupce musí dát zastoupenému na vědomí, že ho bude zastupovat, a srozumitelně mu vysvětlit povahu a následky zastoupení. Odmítne-li to člověk, který má být zastoupen, zastoupení nevznikne (k odmítnutí stačí schopnost projevit přání). Dále je vyžadováno schválení soudu. Před vydáním rozhodnutí soud vyvine potřebné úsilí, aby zjistil názor zastoupeného, a to i za použití takového způsobu dorozumívání, který si zastoupený zvolí. Zástupce dbá především o ochranu zájmů zastoupeného a naplňování jeho práv i o to, aby způsob jeho života nebyl v rozporu s jeho schopnostmi a aby, nelze-li tomu rozumně odporovat, odpovídal i zvláštním představám a přáním zastoupeného.

Zastupování členem domácnosti se vztahuje na obvyklé záležitosti, jak to odpovídá životním poměrům zastoupeného. Zástupce však není oprávněn udělit souhlas k zásahu do duševní nebo tělesné integrity člověka s trvalými následky. Bohužel v současné době není zcela zřejmé, co je považováno za běžné záležitosti nebo co již ne. Běžnou záležitostí nebývá poskytování pobytové sociální služby.

OZ ani neomezuje počet zástupců a počítá i s tím, že jich osoba může mít vícero. Ustanovení § 53 OZ stanovuje, že má-li zastoupený více zástupců, postačí, pokud jedná jeden z nich. Jedná-li však vůči další osobě více zástupců společně a odporují-li si, nepřihlíží se k projevu žádného z nich.

Opatrovnictví (drobné shrnutí) a rady pro poradce

Opatrovnictví je určováno na základě skutečnosti, kdy je osoba omezena ve svéprávnosti nebo na základě dalších skutečností podle § 465 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů; konkrétně část ustanovení: nebo tomu, jehož zdravotní stav mu působí obtíže při správě jmění nebo hájení práv.“ Z tohoto pohledu pracovník, který provádí podporu v právní oblasti, musí pečující vysvětlit jaký je postup při omezení svéprávnosti nebo postup, pokud je pouze určován opatrovník a k omezení svéprávnosti není přistupováno, a to i s ohledem na délku řízení.

Informace pro pečující

- opatrovník je určován v případech uvedených v ustanovení § 465 občanského zákoníku - viz ustanovení níže,
- opatrovník jmenovaný soudem – soud bude zkoumat, kdo bude moci být "dobrým a kvalitním opatrovníkem" a bude přihlížet k názoru:
 - budoucího opatrovance – osoby, u kterého by měl opatrovník určen,
 - dále bude hledat v okruhu osob blízkých, či další osobu v okruhu osoby (§ 469, § 470, § 471 OZ) – bude zkoumat zda: a která osoba osvědčí o opatrovance dlouhodobý a vážný zájem a schopnost projevovat jej i do budoucna,
 - nakonec bude jmenován veřejný opatrovník,
 - osoba blízká může vždy opatrovnictví odmítnout (není povinna vykonávat),
- opatrovník nemůže jednat o všem (existují omezení, kdy je třeba schválení soudu) – jsou omezení stanovené především v § 461, § 480–483 občanského zákoníku (opatrovnícká rada viz § 480 je výjimečným případem, pokud není dané schválení, přejímá schvalovací kompetenci opatrovnícký soud).

Podání návrhu – základní informace (návrh pro určení opatrovníka bez omezení svéprávnosti)

- soudem místně příslušným je soud, kde má osoba, o které se bude jednat (bude ji určován opatrovník), skutečné bydliště (viz adresa uvedená na okresní soud v návrhu) – v Praze se jedná o Městské soudy,
- daný návrh nepodléhá kolku nebo nějakému poplatku a je bezplatný,
- návrh, pokud budete podávat na podatelně, nechte si ho potvrdit, jako důkaz o podání,
- návrh je potřeba doplnit o zprávu prokazující vliv duševní poruchy do schopností v určitém právním jednání, tj. viz odrážky v návrhu.

Informace pro pečující při zkoumání postupu – kdo bude opatrovníkem³

1. Zjištění určení osoby na základě Předběžného prohlášení – § 47 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů – s ohledem na legislativu platnou s nabytím účinnosti občanského zákoníku (1.1.2014) je možné s ohledem vůle řešit věci do budoucna (co kdybych měl duševní poruchu) a realizovat tzv. předběžné prohlášení (např. chci, aby někdo byl mým opatrovníkem nebo nechci aby xx byl mým opatrovníkem nebo dokonce se nějaké právní jednání ve stavu mé nesvéprávnosti dělo určitým způsobem); zde soud zkoumá.
2. Dále je výběr opatrovníka upraven v ustanovení § 471 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“) – subsidiárně:
 - a. opatrovník – osoba, která byla navržena opatrovaným (viz bod 1), ale též nemusí být učiněno dané prohlášení, ale může být součástí sdělení při shlednutí soudu dané osoby, které má být určen opatrovník,
 - b. opatrovník – potencionální osoby, které by mohly být opatrovníkem, by měly mít možnost vyjádřit se (jak v pozitivním, tak negativním slova smyslu) – zjištění stanoviska osoby/opatrovance pro další rozhodování a je třeba se jím řídit (§ 471 odst.1 OZ),

³ Jirsa, J., Chrvát P., Kořáková, D., Pekařová, L., Blankam T. Havlíčel, K., a kol., Občanské soudní řízení – Soudcovský komentář Kniha III. Zvláštní řízení soudní, Wolters Kluwer, 3. Vydání, Praha 2019, 1134 s.

- c. příbuzný nebo jiná osoba opatrovanému blízká (s odkazem na to, kdo je osobou blízkou - § 22 OZ),
- d. další osoba (fyzická) z okolí osoby,
- e. veřejný opatrovník – obec/město/městská část.

Odvolání ve věci dávek sociálního zabezpečení

V rámci skutečnosti a zaměření projektu na osoby, které pečující o osobu blízkou, která péči vyžaduje, byla dávka, u které byla poskytována podpora právě nepojistná dávka (příspěvek na péči). Právní podpora se zaměřovala na podání opravných prostředků proti rozhodnutí v I. stupni. Spolupráce zde byla především s kolegy ze zdravotní oblasti a sociální pracovníci, případně pracovníkem, který se zaměřoval na trénink paměti. V rámci zajištění podkladů pro odvolání bylo třeba zajistit nebo doplnit zdravotní stavy a jejich kauzalitu na neschopnost výkonu jednotlivých základních životních potřeb, které jsou blíže popsány do jednotlivých činností v rámci přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (pro využití viz struktura v příloze), včetně důkazních prostředků.

